

Datum

4 oktober 2023

Onderwerp

Jaarverslag Integriteit gemeente Stichtse Vecht 2022

Bijlage

Jaarverslag integriteit 2022

Team

Mens en Organisatie

Behandeld door

Stefanie Kelterman

Telefoonnummer

140346

E-mail

info@stichtsevecht.nl

Ons kenmerk

339162

Geachte leden van de raad,

Graag bied ik u het jaarverslag integriteit aan over het verslagjaar 2022. In dit jaarverslag wordt verslag gedaan van de ontwikkelingen en activiteiten op integriteitsgebied.

Reikwijdte

Het jaarverslag integriteit ziet enerzijds op de naleving van integriteitsregels door de organisatie. Daarmee wordt voldaan aan de verplichting uit artikel 4 van de Ambtenarenwet 2017 om eens per jaar verantwoording af te leggen aan de gemeenteraad over het gevoerde integriteitsbeleid en de naleving van de gedragscode en om deze verantwoording openbaar te maken.

Anderzijds bevat het jaarverslag informatie over de naleving van integriteitsregels door de bestuursorganen van de gemeente, het college van burgemeester en wethouders en de raad. De burgemeester is immers op grond van artikel 170 van de Gemeentewet hoeder van integriteit van de bestuursorganen college en raad. Burgemeesters hebben daarmee de bevoegdheid de bestuurlijke integriteit van de gemeente en de bestuursorganen te bevorderen en bij (vermoedens van) integriteitschendingen handelend op te treden.

Tot slot

Het onderwerp integriteit is inmiddels goed ingebed in de processen van het gemeentebestuur en de gemeentelijke organisatie. Ook is in de gemeente Stichtse Vecht integriteit een belangrijk regulier gespreksonderwerp geworden, waarbij we periodiek stilstaan tijdens raads- of werkconferenties en op de bestuurstafel. Ik pleit ervoor dat voort te blijven zetten.

Het is aan ons allen om - elk vanuit onze eigen verantwoordelijkheid - de integriteit van het openbaar bestuur te waarborgen en vraagstukken rondom integriteit prudent te benaderen en te bespreken. Onze gedragscodes en ons Protocol bieden daartoe goede handvatten. Ik hecht er grote waarde aan om met de raad de gesprekken over integriteit te continueren.

Met vriendelijke groet,

De burgemeester van Gemeente Stichtse Vecht.

drs. A.J.H.T.H. Reinders

gemeente
Stichtse Wacht

JAARVERSLAG INTEGRITEIT 2022

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag Integriteit 2022. Ik nodig u van harte uit daar kennis van te nemen.

Het onderwerp integriteit staat volop in de aandacht. Niet alleen binnen onze gemeente, maar ook landelijk. In de media, in de politiek en in de maatschappij.

Integriteit dat zijn de gedragsregels van onze samenleving. Hoe gaan we met elkaar om? Hoe mag u verwachten dat een ander met u omgaat?

In de politiek-bestuurlijke omgeving waarin wij ons als gemeente begeven geldt dit eens te meer. Als overheidsorganisatie hebben we te maken met tal van partijen en belangen. We leven bovendien in een glazen huis. Dat maakt werken bij de overheid soms kwetsbaar. Het is daarom extra van belang om je bewust te zijn van de risico's en grenzen in de samenwerking met anderen. Echt van belang bij integer werken is hoe we in de dagelijkse praktijk van alle dag met integriteit omgaan. Hoe we tot onze afwegingen komen. Integriteit is onderdeel van het professionele functioneren.

Als burgemeester heb ik de taak om de bestuurlijke integriteit van onze gemeente te bevorderen. Deze verantwoordelijkheid is wettelijk verankerd in artikel 170 van de Gemeentewet. Een van de taken die daaruit voortvloeit is het afnemen van de ambtseed bij iedere nieuwe medewerker in dienst van de gemeente. Door middel van een eed of belofte belooft de medewerker onder meer om onpartijdig te handelen, geen misbruik te maken van gegeven bevoegdheden en de geloofwaardigheid van de functie niet te schaden. Hiermee leggen wij een basis voor de bewustwording van de medewerker.

Ik ervaar dit telkens weer als een waardevolle ceremonie. We staan met elkaar bewust stil bij de bijzondere positie van de gemeenteambtenaar en de verplichtingen die dit meebrengt. De oorkonde die de medewerkers uitgereikt krijgen en een witte roos – als teken van zuiverheid – maken dit een bijzonder en feestelijk moment.

Laten wij met elkaar meer van zulke momenten creëren, waarop wij stilstaan bij ons bijzondere werk. En laten wij vooral in gesprek blijven over het onderwerp integriteit.

Ap Reinders

Burgemeester gemeente Stichtse Vecht

De deelnemers aan een maandelijkse ceremonie ambtseed met burgemeester Ap Reinders op het bordes van Goudestein.

1. Inleiding

Hierbij wordt het jaarverslag Integriteit van de gemeente Stichtse Vecht over het jaar 2022 aangeboden. Met dit jaarverslag wordt bijgedragen aan de borging van dit onderwerp in onze organisatie.

Er wordt verslag gedaan van de ontwikkelingen en activiteiten op integriteitsgebied.

Met dit jaarverslag wordt tevens voldaan aan de verplichting uit artikel 4 van de Ambtenarenwet 2017 om eens per jaar verantwoording af te leggen aan de gemeenteraad over het gevoerde integriteitsbeleid en de naleving van de gedragscode en om deze verantwoording openbaar te maken.

Het jaarverslag ziet niet alleen op de ambtelijke integriteit. Ook ontwikkelingen op dit onderwerp bij het college en de gemeenteraad zijn opgenomen om een zo volledig mogelijk beeld te schetsen.

Het jaarverslag is bedoeld om over het jaar 2022 informatie te geven over de voortgang en activiteiten op integriteit en vooruit te kijken naar de plannen en ambities op die terreinen voor het volgende jaar.

Mocht dit jaarverslag vragen oproepen dan kan contact opgenomen worden met de coördinator integriteit via integriteit@stichtsevecht.nl.

Medewerking jaarverslag

Dit jaarverslag is opgesteld met inbreng van de volgende personen:

- Stefanie Kelterman, *coördinator integriteit*
- Bianca van Zuidam, *plaatsvervangend coördinator integriteit*
- Ap Reinders, *burgemeester*
- Bianca van Espeldoorn, *griffier*

2. Integriteit ambtelijke organisatie

De pijlers van de integere ambtelijke organisatie

Voor de ambtelijke organisatie is integriteit een waarde die iedere medewerker dagelijks meedraagt. Dat nieuwe medewerkers de eed of belofte afleggen en een training integriteit volgen is belangrijk. Maar dit is niet voldoende voor een integere organisatie. Integriteit moet onderdeel zijn van het dagelijkse werk, vervlochten met de reguliere bezigheden. Dit wordt weergegeven in de pijlers 'motiveren, beschermen en handhaven'.

Motiveren

Integriteit is een onderwerp dat voor de medewerkers binnen de gemeente onderdeel is van al hun werkzaamheden. Het onderwerp moet 'in hun DNA zitten'. Daarom is het heel belangrijk om hierover het gesprek met elkaar te blijven voeren. Voor nieuwe medewerkers is hiervoor een basistraining in het leven geroepen, zodat zij direct bij aanvang van hun werkzaamheden kennis hebben van de belangrijkste onderwerpen op het gebied van integriteit én weten waar zij terecht kunnen voor informatie en vragen.

Voor medewerkers die al langer in dienst zijn merken valt echter op dat er te weinig aandacht is voor het onderwerp integriteit. Vaak wordt hier alleen over gesproken wanneer er iets aan de hand is.

Het is wenselijk om ook medewerkers die langer in dienst zijn vaker het gesprek te laten voeren over integriteit. Juist ook wanneer er geen concrete zaken spelen. Binnen teamoverleggen kunnen bijvoorbeeld fictieve casussen worden besproken. Het is aan de manager als integraal manager om hier aandacht voor te vragen. De coördinator integriteit kan hierin ondersteunen met informatie en voorbeelden.

Beschermen

De bescherming van de medewerkers tegen (verleidingen van) niet-integer gedrag bestaat binnen de gemeente voornamelijk uit regels en activiteiten gericht op bewustwording (training, ambtseed etc.) en op handhaving (behandelen van meldingen).

Deze regels en activiteiten zorgen voor een basis. Medewerkers hebben de beschikking over regels waaruit blijkt wat er van hen verwacht wordt en waar zij terecht kunnen als zij vragen hebben.

Een volgende stap in de bescherming van medewerkers zou zijn om te inventariseren waar binnen de organisatie een verhoogd integriteitsrisico bestaat. Bijvoorbeeld op functieniveau. Door dit inzicht te verwerven kunnen maatregelen gericht worden

getroffen en trainingen meer op behoefte worden toegespitst.

Ook de samenwerking met onderwerpen die dicht tegen integriteit aan liggen – zoals ondermijning, privacy en ongewenst en agressief gedrag -, zou een stap kunnen zijn in het beter beschermen van medewerkers.

Handhaven

Een melding integriteit is een heftige gebeurtenis voor zowel de melder als de persoon over wie gemeld wordt. Het risico op (onomkeerbare) beschadiging van personen ligt op de loer. Dit brengt mee dat ieder signaal en iedere melding integriteit steeds met grote zorgvuldigheid wordt behandeld.

Daarbij zijn de volgende uitgangspunten met name van belang:

- Zorgvuldig en onpartijdig onderzoek
- Terughoudendheid in communicatie
- Transparantie richting melder en onderzochte persoon.

De afhandeling van signalen en meldingen integriteit gebeurt binnen de gemeente volgens een vaste procedure, waarbinnen voldoende ruimte bestaat voor hoor en wederhoor en onderzoek.

Deze procedure is echter voor de ambtelijke organisatie niet op schrift gesteld. Dit kan onzekerheid meebrengen voor betrokkenen bij een melding of signaal.

Daarom wordt in 2023 voorrang gegeven aan het opstellen van een 'Meldprotocol integriteit'.

Terugblik en cijfers

Meldingen

Meldingen integriteit kunnen rechtstreeks binnenkomen bij de coördinator integriteit of bijvoorbeeld via Team mens en organisatie of de gemeentesecretaris. In onderstaand overzicht is hierin geen onderscheid gemaakt.

In 2022 zijn enkele meldingen integriteit ingediend en onderzocht. Gelet op het zeer beperkte aantal kan niet gesproken worden

van een 'rode draad'. Gelet op de 'dip' in de jaren 2020 en 2021 lijkt de Corona invloed te hebben gehad op het (lage) aantal meldingen. Deze aanname wordt echter niet bevestigd door de inhoud van de meldingen.

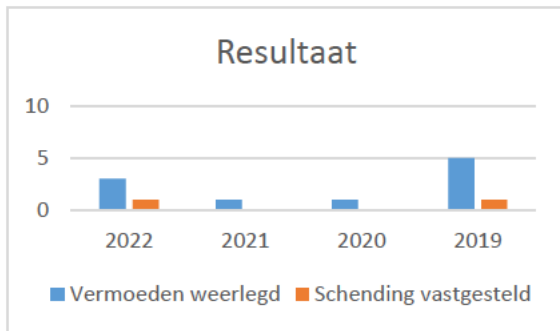
Wel zijn enkele leerpunten benoemd tijdens de afhandeling van de meldingen. Deze leerpunten zien voornamelijk op de noodzaak om processen – waaronder het proces 'behandeling melding integriteit' – vast te leggen en breed bekend te maken en op het duidelijk informeren van medewerkers over de omgang met vertrouwelijke informatie.

Gelet op de privacy van alle betrokkenen wordt de inhoud van de meldingen niet besproken in dit jaarverslag.

Jaar	Meldingen integriteit
2022	4
2021	1
2020	1
2019	6

Aantal meldingen integriteit per jaar

Uit het onderzoek naar ingediende meldingen en signalen integriteit volgt (lang) niet altijd dat ook daadwerkelijk sprake is van niet-integer handelen. We spreken dan van een weerlegd vermoeden. Onderstaand de resultaten over de afgelopen jaren. In het jaar 2022 zijn van de 4 binnengekomen meldingen 3 vermoedens van niet-integer gedrag weerlegd en eenmaal leidde een vermoeden tot een vaststelling van ene schending integriteit. Na vaststelling van zo'n schending wordt in samenwerking met team mens en organisatie bepaald wat de gevolgen daarvan zijn.

Resultaat van de meldingen integriteit

Ambtseed

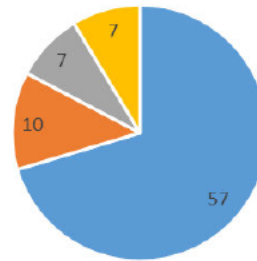
In 2022 zijn alle nieuwe medewerkers opgeroepen om deel te nemen aan een ambtseed ceremonie. Tijdens deze ceremonie wordt door de burgemeester (nog eens) gewezen op het belang van integriteit en de bijzondere positie die een ambtenaar van de gemeente heeft. Hierna leggen de nieuwe medewerkers aan de burgemeester de eed of belofte af.

Nu de Coronamaatregelen niet meer van kracht zijn konden deze ceremonies weer plaatsvinden in de trouwzaal van Goudestein. De medewerkers zijn zeer positief over de ceremonies, waarin zij een oorkonde en een witte roos – als symbool van reinheid en zuiverheid – meekrijgen.

Medewerkers schrijven zich via het systeem SV Talent zelf in voor één van de ceremonies. Of iedere medewerker dit ook doet wordt bijgehouden door een medewerker van de unit Leren en ontwikkelen.

In 2022 zijn 81 nieuwe (vaste) medewerkers in dienst gekomen. Zoals in de volgende figuur te zien is, heeft het grootste deel van hen tijdig de ceremonie ambtseed bijgewoond.

Deelname aan ceremonie ambtseed

- Ambtseed afgelegd
- Ingeschreven voor ceremonie ambtseed
- Vóór ceremonie uit dienst
- Nog niet deelgenomen (gerappelleerd)

Naast deze cijfers over de ambtseedaflegging door nieuwe medewerkers bij de gemeente hebben 10 externen in 2022 de eed/belofte afgelegd. Daarnaast hebben 36 medewerkers (in dienst en externen) uit de “inhaalgroep” van voorgaande jaren een eed/belofte afgelegd.

In totaal hebben in 2022 dus 103 mensen de eed/belofte afgelegd.

Training integriteit voor nieuwe medewerkers

De training integriteit voor nieuwe medewerkers werd in 2022 verzorgd door Bureau Integriteit Nederlandse Gemeenten (BING). Ondanks dat deze trainingen voldoende kennis over integriteit overbrachten, werd een duidelijke link met de processen, ondersteuning en ervaringen vanuit de gemeente gemist. Daarom is eind 2022 besloten om de samenwerking met BING op dit vlak te beëindigen en de training voor nieuwe medewerkers door eigenmedewerkers te laten verzorgen.

Na een oproep op Samen@Work hebben verschillende trainers zich aangemeld om deze training – eerst nog onder begeleiding van de coördinator integriteit – te verzorgen.

In de training Integriteit voor nieuwe medewerkers wordt het begrip Integriteit besproken, evenals de belangrijkste onderwerpen uit de Gedragscode: geschenken

en uitnodigingen, nevenactiviteiten, omgaan met vertrouwelijke informatie, omgaan met gemeentelijke voorzieningen en (on)gewenst gedrag.

Ook wordt deze theorie in praktijk gebracht door het bespreken van dilemma's.

Nieuwe medewerkers schrijven zich via het systeem SV Talent zelf in voor één van de trainingen. Zoals zichtbaar is in de volgende figuur heeft het grootste deel van de nieuwe medewerkers deelgenomen aan de training integriteit. Deelnemers die dit nog niet hebben gedaan hebben een oproep gekregen om zich alsnog in te schrijven.

Deelname aan Training integriteit nieuwe medewerkers

Activiteiten 2023

Naast de terugblik op 2022 wordt ook vooruitgeblikt op de activiteiten en werkzaamheden in 2023. Ten tijde van de presentatie van dit jaarverslag is 2023 al een eind op streek. Een belangrijk deel van de hier genoemde activiteiten en werkzaamheden is dan ook reeds uitgevoerd. Hiermee ligt de gemeente mooi op schema.

Motiveren

In 2023 worden de ceremonies ambtseed en trainingen integriteit voor nieuwe medewerkers voorgezet, met inzet van eigen trainers.

Daarnaast komt meer aandacht voor de bewustwording van de 'bestaande medewerkers'. Voor medewerkers die al

langer in dienst zijn is het vaak (te) lang geleden dat zij bewust bezig zijn geweest met integriteitsvraagstukken. Door middel van teamsessies, een externe spreker en een digitale nieuwsbrief kan hun bewustwording op dit onderwerp worden verhoogd. Dit geldt ook voor de leidinggevenden en het college.

Plan 2023

- 10 ceremonies ambtseed
- 6 trainingen integriteit voor nieuwe medewerkers
- 4 dilemmatrainingen voor teams
- 1 kennissessie DT
- 1 bijpraatsessie College
- 2 digitale nieuwsbrieven integriteit

Beschermen

De bestaande regelingen die de medewerkers beschermen tegen niet-integer gedrag zijn al enige jaren oud. Aangepaste onderliggende wetgeving en (maatschappelijke) ontwikkelingen maken het nodig om deze regelingen opnieuw te bekijken en zo nodig aan te passen. Dit zal in 2023 in samenwerking met de adviseurs rechtspositie worden opgepakt.

Daarnaast ontbreekt vooralsnog een zogenaamd meldprotocol integriteit. In dit meldprotocol wordt de bestaande werkwijze vastgelegd die wordt gevolgd op het moment dat er een melding integriteit wordt gedaan.

Handhaven

Meldingen die in 2023 worden gedaan zullen worden afgehandeld volgens het op te stellen meldprotocol integriteit. Naast een zorgvuldige afhandeling zal de nadruk worden gelegd op het lerend vermogen van de organisatie. De inhoud van meldingen zal – vanzelfsprekend zonder herleidbaarheid tot personen – dienen als input voor trainingen en bewustwording.

3. Integriteit politiek ambtsdragers

Gemeenteraad

2022 was een verkiezingsjaar. Dit bracht mee dat in maart 2022 een groot aantal nieuwe raadsleden zitting nam in de raad en dat een nieuw college werd geïnstalleerd.

Het onderwerp integriteit was een belangrijk onderwerp tijdens de inductietijd van de nieuwe raadsleden. Met ieder nieuw raads- en commissielid is door de burgemeester en de griffier een gesprek gevoerd over het onderwerp integriteit en de mogelijke risico's. Hierin kwamen onder meer de onderwerpen nevenactiviteiten, persoonlijk belang en het aanvaarden van geschenken ter sprake. Indien een raads- of commissielid tussentijds toetreedt tot de raad wordt eenzelfde gesprek met hem of haar gevoerd.

Voorafgaand aan de verkiezingen waren door de burgemeester en de griffier al gesprekken gevoerd de voorzitter van ieder partijbestuur en een vertegenwoordiger van die partij (doorgaans de lijsttrekker). Hierin is besproken hoe partijen integriteit kunnen borgen bij het opstellen van de kandidatenlijsten en is nadrukkelijk gewezen op de [Toolkit integriteit bestuurders](#) van de VNG.

Meldingen

In 2022 zijn geen meldingen of signalen integriteit gedaan door of over raadsleden. Wel worden met enige regelmaat vragen door raadsleden gesteld aan de griffier, met name over de onderwerpen nevenactiviteiten en belangenverstremming. De griffier treedt hierin op als vertrouwenspersoon en sparringpartner van de raadsleden.

Vragen, signalen of meldingen van raadsleden worden besproken in overleg tussen de griffier, de burgemeester en de coördinator integriteit.

Documenten

De [Gedragcode Integriteit volksvertegenwoordigers gemeente Stichtse Vecht](#) is in de raad van 8 maart 2022 gewijzigd vastgesteld en het [Protocol vermoedens integriteitsschendingen politieke ambtsdragers 2022](#) is in de raad van 28 juni vastgesteld.

Met het aangepaste Protocol wordt beoogd de burgemeester een aangescherpt instrument te geven om meldingen van vermoedens van integriteitsschendingen door politieke ambtsdragers te behandelen. Het Protocol heeft tevens ten doel het blijvend activeren van de bewustwording van integriteit en het integer handelen van politieke ambtsdragers in de gemeente Stichtse Vecht.

Vooruitblik 2023

Ook na de installatie van de raadsleden blijft integriteit een belangrijk onderwerp dat met enige regelmaat terugkeert. Zo is op 10 januari 2023 een werkconferentie integriteit georganiseerd voor raads- en commissieleden. Op deze avond stond de nieuwe Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur centraal.

Daarnaast is op 11 april 2023 een informatieve bijeenkomst over ondermijning gehouden, waarin ook het onderwerp integriteit een plek had.

Voorts worden integriteitsvraagstukken en dilemma's met enige regelmaat besproken als onderdeel van de reguliere raadswerkzaamheden.

Daarnaast zullen raadsleden op de hoogte worden gehouden van relevante ontwikkelingen op het gebied van integriteit, zoals de inwerkingtreding van de Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur.

College

Het college besteedt met regelmaat aandacht aan integriteit. Dilemma's worden binnen het college besproken en in een-op-een gesprekken met de burgemeester. Het college is in december 2022 tijdens een lunchbijeenkomst meegenomen in relevante ontwikkelingen op het gebied van integriteit.

Meldingen

In 2022 zijn geen meldingen of signalen integriteit gedaan door of over collegeleden.

Risicoanalyse kandidaat-wethouders

Vooruitlopend op een wettelijke verplichting daartoe heeft de gemeente Stichtse Vecht de aantredende wethouders onderworpen aan een risico-analyse. Deze risico-analyses zijn uitgevoerd door BING naar 4 kandidaat-wethouders:

- De heer D.R. Polman
- De heer F.W.H. van Liempdt
- Mevrouw C. van Vliet
- De heer A.L. Wisseborn

Doelstelling van de risicoanalyse integriteit van BING is om met betrekking tot een kandidaat potentiële integriteitsrisico's in beeld te brengen, het integriteitsbewustzijn van de kandidaat en zijn omgeving te versterken en te adviseren over maatregelen hoe geconstateerde risico's zoveel mogelijk kunnen worden gemitigeerd c.q. kunnen worden vermeden.

BING hanteert daarbij een specifiek risicoprofiel voor wethouders. Als referentiekader geldt de wet- en regelgeving inzake integriteit alsmede de eigen gedragscode van de gemeente. Te denken valt aan factoren die kunnen leiden tot het risico op belangenverstremgeling (nevenfuncties en -activiteiten, loyaliteiten), reputatieschade (negatieve beeldvorming, strafrechtelijke antecedenten), de omgang met informatie (en gebruik sociale media) en/of factoren die de oordeelsvorming negatief kunnen beïnvloeden (persoonlijke omstandigheden, financiële kwetsbaarheden).

Uit deze analyses volgden geen risico's of andere bedenkingen die de aanstelling van de kandidaat-wethouders in de weg stond.

Vooruitblik 2023

Het onderwerp integriteit blijft binnen het college regelmatig onderwerp van gesprek. Dit maakt onderdeel uit van veel onderwerpen op de college Tafel. Om de collegeleden voldoende op de hoogte te houden van relevante ontwikkelingen op het gebied van integriteit zal de informatie die raadsleden hierover ontvangen in 2023 ook met de collegeleden worden gedeeld.

Daarnaast is afgesproken om de collegeleden eind 2023 tijdens een lunchsessie opnieuw bij te praten over relevante ontwikkelingen op het gebied van integriteit.